

OPINTOTUKI 2013–2014

Saat tarkempaa tietoa opintotuesta ja koulumatkatuesta Kelan internetsivuilta (www.kela.fi).

OPINTOTUKI - MITÄ SE ON?

Opintotuen tarkoituksena on turvata opiskeluaikainen toimeentulosi siltä osin, kun opintojen rahoitus ei ole vanhempiesi velvollisuus tai et ole turvannut toimeentuloasi muulla tavoin. Tuen myöntämisperusteita ovat päätoiminen opiskelu, opinnoissa edistyminen ja taloudellisen tuen tarve.

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja opintolainan valtiontakauksesta. Opintoraha ja asumislisä ovat valtion rahoittamia avustuksia, jotka maksetaan kuukausittain. Opintoraha on veronalaista tuloa. Jos sinulle on myönnetty opintolainan valtiontakaus, sinun tulee hakea opintolainaa pankista, joka päättää lainan myöntämisestä.

MITÄ OPINTOJA TUETAAN?

Opintotukea myönnetään peruskoulun jälkeistä vähintään kaksi kuukautta yhtäjaksoisesti kestävästä päätoimisesta opiskelusta varten lukioissa, kansanopistoissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa sekä niihin rinnastettavissa oppilaitoksissa. Tukea voidaan myöntää myös opintoihin ulkomailla.

Korkeakoulututkinnon suorittaminen on päätoimista opiskelua. Muut korkeakouluopinnot ovat päätoimisia, kun niiden laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä opiskelukuukautta kohti. Ammatilliset ja muut opinnot ovat päätoimisia, kun niiden laajuus on keskimäärin vähintään kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohti (tai 25 viikkotuntia). Lukio-opinnot ovat päätoimisia, kun niiden laajuus on vähintään 75 kurssia. Myös aikuiskoulutusta voidaan tukea, jos ne suoritetaan yhdistelmätyössä eli ammatillisen perustutkinnon yhteydessä. Jos olet lukiolainen, sinun on osallistuttava lukukauden aikana vähintään 10 kurssiin tai kahden yo-tutkinnon kokeeseen.

OPINTOTUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET

Opintotuen suuruus määräytyy oppilaitosryhmän sekä ikäsi, siviilisäätysi ja asumismuotosi mukaan. Opintotukea ei myönnetä, jos saat eläkettä (pois lukien perhe-eläke), kuntoutusrahaa, työttömyysturvaa, vuorottelukorvausta, aikuiskoulutustukea (opintolainan valtiontakaus voidaan myöntää), oppisopimuskoulutuksen etuuksia, muun maan tai Ahvenanmaan opintotukea tai asevelvollisen päivärahaa. Tuen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon omat tulosi ja joissain tapauksissa vanhempiesi tulot.

OPINTOTUKIETUUKSET

Opintorahaa voit saada, kun lapsilisäoikeutesi päättyy. Kun olet täyttänyt 17 vuotta, opintoraha voidaan myöntää sinulle seuraavan kuukauden alusta lukien.

Asumislisää voit saada, jos asut vuokralla tai asumisoikeusasunnossa. Asumislisän saamisessa ei ole ikärajaa. Asumislisää ei myönnetä, jos asut vanhempasi kanssa, oman tai puolisoasi lapsen kanssa (eräin poikkeuksin) taikka omistamassasi tai puolisoasi omistamassa asunnossa. Jos et ole oikeutettu asumislisään näillä perusteilla, voit hakea yleistä asumistukea verkossa www.kela.fi/asiointi.

Opintolainan valtiontakaus myönnetään opintorahaa saavalle eräin poikkeuksin. Voit saada lainatakuksen, vaikka et saa opintorahaa, jos asut muualla kuin vanhempasi luona ja olet 18–19 -vuotias toisen asteen oppilaitoksessa opiskeleva tai jos asut muualla kuin vanhempasi luona ja olet alle 17-vuotias ammatillisen koulutuksen opiskelija (vanhempiesi tulot vaikuttavat). Opintorahaa saavalle korkeakouluopiskelijalle opintolainan valtiontakaus myönnetään hakemuksetta. Lainatakausta ei kuitenkaan myönnetä, jos Kela on takaajana maksanut aiempia lainojasi tai jos sinulla on luottotietoihin merkitty maksuhäiriö, ellei takauksen myöntämiselle ole erityisiä syitä.

Opintolainoja myöntävät Suomessa toimivat pankit. Pankki tarkistaa opintolainan valtiontakauksen tiedot Kelasta lainan myöntämisen yhteydessä. Lainan korosta, takaisinmaksusta ja muista lainaehdoista sovit yhdessä pankin kanssa. Lainan nostoerät on kerrottu opintotukipäätöksessäsi. Korot päämitetään (lisätään lainapääomaasi) niiden lukukausien aikana, joina saat opintotukea, ja tuen maksamisen päättymistä seuraavana lukukautena. Kun muu osa korosta päämitetään, maksat itse jo opiskeluaikana yhden prosentin koron puolivuositain, jos se on vähintään 15 euroa.

Voit saada **verotuksen opintolainavähennyksen**, jos suoritat korkeakoulututkinnon määrääjässä ja sinulla on tutkinnon suorittamislukukauden lopussa näiden opintojen aikana nostettua opintolainaa yli 2 500 euroa. Vähennyksen suuruus on 30 % huomioon otettavan opintolainan 2 500 euroa ylittävästä määrästä. Vähennyksen voi saada vain ensimmäisenä suoritettua vähennykseen oikeuttavan tutkinnon perusteella.

Jos olet korkeakouluopiskelija, olet oikeutettu **ateriatuettuun ruokailuun**. Tuki maksetaan ravintolan pitäjälle ja se on 1,94 euroa aterialta. Toisella asteella tutkintoa suorittavilla on oikeus ilmaiseen ateriaan.

Opintorahan perusmäärät (euroa kuukaudessa, brutto):

	Toinen aste	Korkeakoulu
1. Avioliitossa oleva tai elatusvelvollinen	246	298
2. Itsenäisesti asuva 20 vuotta täyttänyt	246	298
3. Itsenäisesti asuva 18–19 -vuotias	246 ↓	298
4. Itsenäisesti asuva alle 18-vuotias	100 ⇅	145 ↑
5. Vanhempansa luona asuva 20 vuotta täyttänyt	80 ↑	122 ↑
6. Vanhempansa luona asuva alle 20-vuotias	38 ⇅	55 ↑

Vanhempien tulojen perusteella voidaan opintorahaa:

↑ = korottaa

⇅ = korottaa tai alentaa

↓ = alentaa

Korkeakouluilla tarkoitetaan yliopistoja, ammattikorkeakouluja ja korkeakoulujen täydennyskoulutuskeskuksia. Muut oppilaitokset ovat toisen asteen oppilaitoksia.

län mukaista korkeampaa tukea saa sen kuukauden alusta lukien, jona määrätty ikä täyttyy.

Olet oikeutettu opintorahan vähävaraisuuskorotukseen, jos saat muuta kuin oppilaitosryhmäsi suurinta mahdollista opintorahaa (taulukossa kohdat 4-6) ja jos vanhempiesi verotettavat tulot ovat enintään 39 000 euroa vuodessa. Korotus on täysimääräinen alle 22 770 euron vuosituloilla, jonka jälkeen korotus pienenee asteittain.

Jos kuukausittainen opintorahasi on vähintään 170 euroa, opintorahasta toimitetaan 10 prosentin ennakonpidätys. Ennakonpidätys voidaan suorittaa myös verokorttisi mukaisesti. Jos saat opintorahaa ja sinulla ei ole muita tuloja, et maksa opintorahavähennyksen ansiosta veroa opintorahasta (ns. nollaverokortilla). Verohallinto toimittaa verokortin pyynnöstäsi suoraan Kelalle.

Asumislisä on 80 prosenttia vuokrasta. Asumislisää ei myönnetä alle 33,63 euron kuukausivuokrasta eikä 252 euron kuukausivuokran ylittävistä osasta. Asumislisän enimmäismäärä on siten 201,60 e/kk. Jos asuntonsi on vuokrattu vanhemmaltasi tai se on vanhempasi omistama, asumislisäsi on enintään 58,87 e/kk. Jos tällainen asunto on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, asumislisäsi on enintään 58,87 e/kk ja opintorahasi on samansuuruinen kuin vanhemman luona asuvalla.

Opintolainan valtiontakauksen kuukausimäärät ovat:

Toinen aste: alle 18-vuotias	160	Toinen aste: 18 vuotta täyttänyt	300
Aikuiskoulutustukea saava	300	Korkeakoulu	300

MITEN TULOT VAIKUTTAVAT OPINTOTUKEEN?

Opintotuessa **omien tulojen** tuloharkinnassa tuloinasi otetaan huomioon saamasi apurahat ja veronalaiset ansio- ja pääomatulot koko kalenterivuoden ajalta (opintotuki pois lukien). Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja apurahoja ei kuitenkaan oteta tulona huomioon. Vuosituloraja on henkilökohtainen ja se perustuu käyttämiesi tukikuukausien määrään. Jokaista opintoraha- tai asumislisäkuukautta kohden sinulla voi olla tuloa keskimäärin 660 euroa ja jokaista tuetonta kuukautta kohden 1 970 euroa. Esimerkiksi yhdeksällä tukikuukaudella vuosituloraja on 11 850 euroa. Voit saada vuositulorajan verran tuloja milloin vain kalenterivuoden aikana.

Tulojasi ei tutkita tukea myönnettäessä, vaan sinun on itse huolehdittava siitä, että vuositulorajasi ei ylitä. Voit vaikuttaa vuositulorajaasi perumalla etukäteen tukea tai palauttamalla maksettuja tukia tukivuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä (vuodesta 2014 alkaen). Tulovalvonta tehdään verotustietojesi perusteella. Jos vuositulosi ovat suuremmat kuin vuosituloraja, sinulta peritään takaisin opintorahaa ja asumislisää. Takaisin perittävään määrään lisätään opintotukilain mukainen 15 %:n korotus.

Tuloista, jotka on maksettu sinulle ennen opiskelun aloittamiskuukautta tai valmistumiskuukauden jälkeen, ei lasketa mukaan sitä osuutta, joka ylittää keskimäärin 1 970 euroa kuukaudessa.

Sinun on ilmoitettava saamasi apurahat ja ulkomailla saamasi tulot opintotuen myöntäjälle.

Vanhempiesi tulot vaikuttavat opintorahaasi, jos olet alle 20-vuotias toisen asteen opiskelija. Asumislisääsi vanhempiesi tulot vaikuttavat, jos olet alle 18-vuotias toisen asteen opiskelija. Vanhempiesi yhteenlaskettujen vuositulojen tuloraja on 40 800 euroa. Jokainen tulorajan ylittävä täysi 1 010 euroa pienentää opintorahaa ja asumislisää viidellä prosentilla. Jos vanhempiesi yhteenlasketut vuositulot ovat vähintään 61 000 euroa, tuke-

si evätään kokonaan. Vanhempiesi tuloja ei oteta huomioon, jos olet avioliitossa tai elatusvelvollinen. Vanhempiesi tuloina käytetään yleensä viimeksi vahvistetun verotuksen tietoja.

KUINKA PITKÄKSI AIKAA VOIT SAADA OPINTOTUKEA?

Korkeakouluopinnoissa opintotuen enimmäistukiaika määräytyy suoritettavan tutkinnon tavoitteellisen suoritusajan perusteella. Yhden lukuvuoden eli 60 opintopisteen opinnot oikeuttavat 9 kuukauden tukeen ja yhden lukukauden opinnot 5 kuukauden tukeen. Enimmäistukiaika on näin laskettu tukiaika lisättynä 10 tukikuukaudella. Esimerkiksi 210 opintopisteen laajuisen ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteellinen suorittamisaika on 3,5 lukuvuotta ja enimmäistukiaika on 42 kuukautta.

Jos sinut on otettu suorittamaan alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa, joiden yhteenlaskettu laajuus on 300 opintopistettä, tutkintojen yhteenlaskettu enimmäistukiaika on 55 kuukautta. Lukuvuonna 2011–2012 tai sen jälkeen aloitetuissa yliopisto-opinnoissa opintotuki myönnetään kaksiporaisesti, ensin alempaan korkeakoulututkintoon ja sen jälkeen ylempään korkeakoulututkintoon. Voit tällöin käyttää alempaan korkeakoulututkintoon enintään 37 tukikuukautta ja ylempään korkeakoulututkintoon enintään 28 kuukautta, kuitenkin yhteensä enintään 55 tukikuukautta.

Yhden korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen voit saada käyttöösi lisätukikuukausia ja voit käyttää ne ja säästyneet tukikuukaudet jatko-opintoihisi tai muihin korkeakouluopintoihisi (ei koske alemman korkeakoulututkinnon suorittamista, jos sinut on otettu suorittamaan alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa). Voit saada opintotukea korkeakouluopintoihin yhteensä enintään 70 kuukautta.

Jos aloitat uudet korkeakouluopinnot keskeyttämisen jälkeen, jäljellä oleva tukiaika lasketaan vähentämällä käyttämäsi tukikuukaudet uuden tutkinnon suorittamiseksi tarkoitetusta tukiajasta. Toisen asteen opintoihin käyttämäsi opintotuki ei lyhennä korkeakouluopintojen opintotukiaikaa.

Jos opiskelet **ammattillisessa koulutuksessa**, voit saada opintotukea opintojen laajuutta vastaavaksi ajaksi. **Lukiossa** opintotuki myönnetään kolmeksi ensimmäiseksi opiskeluvuodeksi opintojen alkamisesta lukien (aikuislukiossa yhdistelmäutkintoa suorittavalle kuitenkin enintään lukuvuodeksi kerrallaan). Tämän tukiajan jälkeen voit hakea opintotukea samoihin opintoihin enintään lukuvuodeksi kerrallaan, jos opintosi ovat päätoimisia. Säännönmukaisen opiskeluajan päätyttyä opintotukea voidaan myöntää enintään 12 kuukauden ajalle. Säännönmukainen opiskelu-aika on lukiokoulutuksessa neljä vuotta ja ammatillisessa peruskoulutuksessa opintojen laajuutta vastaava aika lisättynä yhdellä vuodella.

TUKEA AIKUISOPISKELIJOILLE

Jos olet ollut työelämässä vähintään 8 vuotta, saatat olla oikeutettu Koulutusrahaston myöntämään aikuiskoulutustukeen. Lisätietoja aikuiskoulutustuesta saat Koulutusrahastosta (www.koulutusrahasto.fi).

Jos saat aikuiskoulutustukea vähintään yhtäjaksoisen 8 viikon ajan, Kela voi myöntää sinulle opintolainan valtiontakauksen. Valtiontakauksen ehdot ovat samat kuin opintotuen opintolainassa.

Voit saada lainatakauksen aikaisintaan sitä kuukautta edeltävän kuukauden alusta, kun hakemus on saapunut Kelaan tai oppilaitokseen. Voit hakea aikuiskoulutustukeen liittyvää lainatakausta Kelan asiointipalvelussa tai OT12-lomakkeella.

ULKOMAALAISEN OPINTOTUKI

Jos et ole Suomen kansalainen, voit saada opintotukea Suomessa harjoitettaviin opintoihin, jos asut Suomessa vakinaisesti ja jos Suomessa oleskelusi peruste on muu kuin opiskelu. Sinun on oltava rekisteröitynä väestötietojärjestelmään Suomessa vakinaisesti asuvaksi. Suomessa oleskelun peruste selvitetään esimerkiksi oleskeluluvan, oleskeluoikeuden rekisteröinnin ja oppilaitokseen hyväksymisen perusteella. Sinun tulee liittää opintotukihakemukseesi ulkomaalaisliite (Kelan lomake OT10).

OPINTOTUKEA ULKOMAILLA OPISKELUUN

Opintotuki voidaan myöntää ulkomailla opiskeluun, jos opintosi sisältyvät Suomessa suorittamaasi tutkintoon tai ne vastaavat opintotukeen oikeuttavia opintoja Suomessa. Ainoastaan Suomen, EU- tai ETA-maan tai Sveitsin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat saada opintotukea kokonaan ulkomailla suoritettaviin opintoihin. Edellytyksenä on, että sinulla on ollut vakinainen kotikunta Suomessa vähintään kahden vuoden ajan opintojen aloittamista edeltävän viiden vuoden aikana ja että ulkomailla oleskelusi on tilapäistä. Opintotukea ei siis myönnetä, jos olet ennen opintojen aloittamista asunut ulkomailla yli kolme vuotta.

Jos et ole Suomen kansalainen, sinulta edellytetään lisäksi, että sinulla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu oikeus pysyvään oleskeluun Suomessa tai että olet työntekijänä Suomessa ja opintosi liittyvät läheisesti työhösi taikka että olet jäänyt työttömäksi ilman omaa syytäsi. Jos olet työntekijän perheenjäsen, sinulle voidaan myöntää opintotuki samoin perustein kuin Suomen kansalaiselle.

Ulkomailla opiskelevalla opintoraha on samansuuruinen kuin Suomessa opiskelevalla - ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevalle opintoraha myönnetään kuitenkin korkeakoulusummilla, kun ulkomailla opiskelun kesto on vähintään 8 viikkoa. Ulkomailla opiskelevan asumislisä on yleensä 210 e/kk ja opintolainan valtiontakaus 600 e/kk.

AVUSTUSTA OPINTOLAINOJEN KORONMAKSUUN

Kela maksaa valtion takaamien opintolainojen korot eräissä tapauksissa kokonaan. Jos olet pienituloinen, olet oikeutettu korkoavustukseen edellyttäen, että markkinaehtoisessa opintolainassasi korkoja ei pääomiteta (lisätä lainapääomaasi) ja korkotukilainassa sinulle ei ole maksettu opintotukea koron säännönmukaista erääntymiskaukautta edeltävän viiden kuukauden aikana. Pienituloisuudella tarkoitetaan, että saamasi bruttotulot ovat koronmaksukuukautta edeltävän neljän kuukauden aikana keskimäärin enintään 1 195 euroa kuukaudessa. Tuloraja on korkeampi, jos sinulla on alaikäisiä lapsia. Korkoavustusta haetaan hakemuslomakkeella OT7. Asevelvollisuusajana erääntyvien korkojen maksuun sinun on haettava sotilasavustusta.

MITEN OPINTOTUKEA HAETAAN JA MAKSETAAN?

Hae opintotukea verkossa Kelan asiointipalvelussa (www.kela.fi/asiointi). Vaihtoehtoisesti voit täyttää opintotukihakemuksen (lomake OT1, OT2 tai OT3). Hae kesätukea ja muuta lisätukea joko Kelan asiointipalvelussa tai opintotuen muutosilmoituksella (lomake OT15). Kelan asiointipalvelussa tai lomakkeella OT16 voit perua ja palauttaa opintotukeasi taikka lakkauttaa tukesi maksamisen. Opintotuen hakemuslomakkeita saat Kelasta, internetsivuilta (www.kela.fi/lomakkeet) ja oppilaitoksista.

Jos käytät paperihakemusta, toimita se ja siihen tarvittavat liitteet oppilaitokseen tai Kelaan. Jos opiskelet yliopistossa, toimita hakemuksesi opintotukilautakunnalle (paitsi jos opiskelet Helsingin yliopistossa tai Taideyliopistossa, toimita lomake Kelaan). Korkoavustushakemukset ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoiden opintotukihakemukset käsitellään yleensä Kelan toimistoissa. Useimmissa ammattikorkeakouluissa ja ulkomailla opintonsa suorittavien opintotukihakemukset ratkaistaan Kelan opintotukikeskuksessa. Tarkempia tietoja käsittely-yksiköistä saat Kelan internetsivuilta.

Opintotuki ja erikseen haettavat tuen osat voidaan myöntää **aikaisintaan hakemuksesi saapumiskuukauden alusta lukien**. Opintotuki myönnetään yleensä koko opiskeluajaksi: yliopisto-opinnoissa käytävissä olevien tukikuukausien mukaiselle opiskeluajalle ja muissa opinnoissa opintojen laajuuden mukaiselle opiskeluajalle.

Opintotukipäätös lähetetään ilmoittamaasi osoitteeseen. Seuraavan lukuvuoden opintolainan valtiontausta koskeva opintotukipäätös lähetetään sinulle heinäkuussa hakemuksetta, jos lainatakaus ja muu opintotuki on myönnetty koko opiskeluajallesi ja jos luottotiedoissasi ei ole tapahtunut muutoksia.

Opintoraha ja asumislisä maksetaan kuukausittain ilmoittamallesi pankkitilille. Tuen säännöllinen maksupäivä on kuukauden 4. päivä tai sitä seuraava pankkipäivä. Takautuvia eriä maksetaan päivittäin.

MITEN PÄÄTÖKSESTÄ VALITETAAN?

Jos olet tyytymätön saamaasi päätökseen, voit hakea siihen muutosta valittamalla opintotuen muutoksenhakulautakuntaan. Sen päätöksestä voit edelleen valittaa vakuutusoikeuteen. Jätä valituskirjelmä päätöksen antajalle, Kelaan tai opintotukilautakuntaan 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on tullut tiedoksesi. Saat aina kirjallisen päätöksen valituksestasi.

MUISTA ILMOITTA MUUTOKSISTA

Opintotukihakemuksen jättämisen jälkeen tapahtuvista olosuhdemuutoksista sinun on välittömästi ilmoitettava opintotuen myöntäjälle joko Kelan asiointipalvelussa (www.kela.fi/asiointi) tai opintotuen muutosilmoituksella (lomake OT15). Muutoksista ilmoittaminen on velvollisuutesi ja vastuullasi. Jos sinulle on maksettu tukea liikaa tai perusteetta, se peritään takaisin. Jos olet korkeakouluopiskelija, takaisinperintä ei palauta tukikuukausia uudelleen käytettäväksi. Antamiesi tietojen todenperäisyyttä valvotaan ja tarkistuspäätöksiä tehdään automaattisesti esimerkiksi vanhempien verotustietojen perusteella.

TUKEA PÄIVITTÄISIIN KOULUMATKOIHIN

Jos opiskelet päätoimisesti lukiossa tai suoritat ammatillista perustutkintoa tai muuta ammatillista peruskoulutusta, Kela korvaa koulumatkatukena päivittäisten koulumatkojesi kustannukset, kun yhdensuuntainen koulumatkasi asunnolta oppilaitokseen on vähintään 10 kilometriä ja koulumatkan kustannukset ovat yli 54 euroa kuukaudessa. Maksat matkastasi itse aina vähintään 43 euroa kuukaudessa. Hae koulumatkatukea joka lukuvuodeksi erikseen koulumatkatuen hakemuslomakkeella (lomake KM1). Jätä hakemus oppilaitokseesi, joka toimittaa sen Kelaan. Jos käytät bussia tai junaa, hae oppilaitoksestasi erillinen ostotodistus.

Lisätietoja:

- **www.kela.fi**: ohjeet, laskurit, lomakkeet, keskustelupalsta, käsittelytilanne, omien etuustietojen kysely sekä opintotuen verkkohakemus ja -muutosilmoitus
- **Kelan Opiskelijan tuet -palvelunumero, p. 020 692 209 (ma-pe klo 8–18)**
- **Kelan toimistot ja muut palvelupisteet**
- **Oppilaitokset ja opintotukilautakunnat**
- **www.facebook.com/opintotuki**

www.kela.fi